

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Hétfő.

9. szám.

Pest, marczius 27. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Pest, marczius 27.

A ministerium meg van alakulva, a névsor tegnapelőtt óta a közönség kezében forog.

Legyen szabad itt alkalmat vennünk ezen combinationra egy pár észrevételt tennünk.

Ki legyen Magyarországon miniszerelnök; e kérdés miután Batthyányi Lajos az oppositio főnökének tartatott, előlegesen eldöntött kérdés volt. — A korona midőn e férfit kinevezte, csak az tette, mi más alkotmányos országokban rendszeren történni szokott.

Batthyányi Lajos az országban mint nagy hazafi mindenki előtt ismeretes. Lesznek, kik érdemeihez nevének fényességét, és historiai nevezetességét is oda teendik.

Tekintetbe vétetni kívánják, hogy e család szinte olly régi, mint akár a Habsburgoké, és hogy hazánkat illetőleg alig történhetett valami nevezetes esemény, mellyben egy Batthyányi ne szerepelt volna. Mind ezen tekintetek ma egyenként lerombolva vannak. Battyányi Lajos ma, midőn felelősség mellett a főhatalmat kezébe vette, mint megbízott egyszerű polgár áll előttünk, szolgálja az országnak, köteles tisztviselője egyenként a haza minden lakosának. Battyányi Lajos azon perczben, hogy a hatalom pálcáját megragadta, megszünt grand seigneur lenni.

Mi mindnyájan, kik eddig Batthyányi Lajos, a nagy hazafi előtt tisztelgő állásban tartottak magunkat, most midőn a hatalmat veszi kezébe felhasználjuk az első alkalmat, a miniszer személyét, állását, helyzetét, befolyását, sőt modorát, csak úgy bírálhat alá venni, mint elveit, s ezekből következetesen folyandó teendőit. Az ország a ministeriumok felett egy nagy jury, minden egyes polgár e kérdésben született esküszéki-tag, meghívatott ellenőr, a legcompetensebb bíráló. A ministerium nem más, mint a többség véleményének személyesített képviselője. Ha újabb vélemény emelkedik felől, a régi névsor, egy könnyű szavazat után fellebbvitel nélkül el van törölve.

Mi azt hisszük Batthyányi Lajos mint elnök igen szerencsés választás. A fő megkívántatóság, a tevékenység nála nem fog hiányozni, lesz tudjuk önállása is, egész a makacságig, mi jelen helyzetünkben, megbecsülhetlen tulajdon. Most a világról sem kellene nekünk ollyan ember, ki könnyen alkuszik, ki rá hagyná magát szedetni, kinek elve az volna, hogy ennyit, és ennyit, a conto fizetésül fogadjunk el. — Most vagy soha. — A percz jelen van, mellyben a fejedelem személyén kívül Austriával egy betűnyi dolgunk se legyen.

Mert csak tevékenytelen emberektől őrizzen meg minket az ég, háritsa el nyakunkról azon embereket, kiknek politicajuk nem több: mint nagy képeket csinálni, és homlokukat redőkbe vonni.

Adja meg a sors a magyar hazának azon ajándokot, hogy lépjenek le a térről a nagyságos és excellenciás táblabírák, mint például az a Majláth György országbíró, ki ha százszor beszél, az mind arra megyen ki: A dolog fontos, a tárgy nagy elővigyázatot igényel, neki erre nézve saját, és eltérő véleménye volna, de mellyel most már nem akar előállni, hanem a többség véleményéhez járul.

Nekünk inkább Apponyi kellene mint a Majláth — Keglevics féle fractio — Apponyival meglehetne küzdeni, kétségbeesett ultraroyalisticus elveiellen harczolnunk lehetne, de ezekben itt, bele sem lehetne kötni, ezek sem hidegek, sem melegnek nem volnának. Kezöket criticus pillanatokban szépen összetennék, s elhasználatlanul hagynák a legszebb alkalmakat. —

Meg vagyunk győződve, hogy Batthyányi Lajos nemcsak hogy ezen, se istennek, sem embernek nem kellő iskolához tartozni nem fog, hanem annak egyenesen ellentéte leend.

Foglalja el elnök ur a széket, mellyre a király, s a nemzet bizodalma ültette őnt. Mi kik a nézők soraiban állunk, midőn ön be ül a hatalom székébe üdvözölni fogjuk őnt, de elvárjuk mit fog tenni! A miniszerség nem pompás hivatal, nem méltóság, mellyhez pazarfényű beiktatási ünnepélyek szükségesek, a miniszeri tárczát egy éjjel fel lehet venni, s a következő reggel már letehetni.

A külügyek minisztere Eszterházy Pál lett. A törvényjavaslat e tárczát austriaival-érintkezésinek nevezi. Részünkről már volt alkalmunk mind a hivatalra, mind a személyre nézve, ki azt viseli, észrevételeinket megtenni. Nekünk Eszterházy ellen egy kifogásunk van, és az elhatározó. Nekünk nem kell a Metternich politikának semmi maradványa. Mi nem alkudtunk, mi követeltünk, és ügyünk igazságos levén, mindent megnyertünk. Ki képzelhette volna, hogy a Metternich-Kolovrath club angolhoni képviselője egy pár év után a Batthyányi-Kossuth collegák közé szintugy beilljék. A következetlen emberekben a világon senki sem bizhatik.

A pénzügy miniszer Kossuth Lajos. Más candidaturáról szó egy pillanatig sem lehetett. Ő lesz a ministerium lelke. Helyzete nehéz, de őt ottan féltetni nem kell, hol arról lesz szó, hogy Magyarország, midőn a bécsi kormány hatalma alól kiszabadította, többé az alkudozás térére semmi áron ne

lépjen, mi hallani sem akarunk azon status adósságokról, melyeket egy idegen hatalom leginkább azért vett fel, hogy minket, és az olaszokat, s a lengyeleket az absolutismus igája alá taszítson. Akkor, midőn arról van a szó, hogy a nemesség követi a nép megbízása nélkül az országra örökös terheket vegyenek, hogy beszéljenek az ország becsülete nevében, a midőn csak a nemesség nevében tehetnek ígéretet, ha valamikor, akkor volt szükség olly férfira, mint Kossuth.

A status adósságok bármí részbeni elvállalása egy bizonyos párt kezében a legiszonyatosb izgató eszköz, egy hónap alatt ezzel az országot a legkomolyabb veszélyeknek lehetne kitenni.

A közelgő követválasztások illy körülmények között olly alakban üthetnének ki, mellynek következéseit még most ki sem számíthatnók.

Hát ha a gyűlés első határozata az volna, hogy a nemesség aláírását a népre nézve kötelezőnek nem tartja. Azt mondaná, hogy ha kedve telik benne, fizessen a volt nemesség. Ő ezen adósságot nem csinálta.

A magyar függetlenség kivívását örök szeny fedné, ha azt mondanák, hogy az pénzen vásároltatott meg, hogy azon perczen, midőn az osztrák kormány biztosítva érezé magát, hogy Magyarországból az eddigi, esakhogy tán más, és biztosabb alakban, a jövedelmek a birodalmi kincstárba tovább is folyani fognak, — nevetve hagyá magára a kiszivott országot. Hadd kormányozza magát, hadd legyen a többi között egy ugynevezett financz ministere is, kinek legfőbb kötelessége lesz évenként, az összegyűjtött milliákat az országból kiküldeni!

Az ország azonban azt, hogy a dolgok ennyire menjenek, engedni nem fogja. Az országgyűlés már kimondta, hogy ő a nép nevében rendelkezni incompetens.

Ha Bécsben az új ministerium nem más, mint az előbbinek egy újabb kiadása, mint különben azt a névsor is mutatja; következőleg a magyarok óhajtásai, a fejedelem elébe csak ezen retortakon keresztül juthatnak, s a Batthyányi-Kossuth cabinet ügyeinket, ugy mint azt a nemzet akarja, el nem intézhetik, nincs más mint tenni: — vissza kell lépniök. —

Majd meglátjuk, mit áll meg az ország előtt egy újabb cabinet. Egy ollyan színű, melly financz ministerünket az osztrák kormány kisszerű tisztartójává fogja lealacsonyítani. — Egy ollyan, melly hadügy ministerünkkel kénye szerint rendelkezendik, hogy a mikor a bécsi politicianak szüksége lesz küldjük ezenkint le Olaszországba honfiainkat, hogy ottan, e szép népet elnyomják és kényszerítsék az absolutismus járma alá, midőn mi itthon magunk is épen ez ellen küzdünk.

Engedhetjük e tovább, hogy a magyar katonákat arra használják, hogy lombardiai bitófákat körül állják, s a katonai dobok pergése alatt, elfojtva a halálra hurczoltattak utolsó bucsuját a végrehajó bakónak segédül szolgáljanak.

Nem, ezerszer nem! Nekünk teljesen független minis-

terium kell. Ez volt a fejedelem ígérete. Ezt magyarázgatni senkinek sincs jogában.]

Az ugyan természetes, hogy az új nevek mezébe öltözött bécsi bureaucratia nem fogja magát könnyen megadni, még meg fog próbálni egy pár kétségbeesett eszközt, de ha a jelen ministerium határozott hangon beszél, minden fondorkodás meg fog bukni.

Magyarország most nagy és hatalmas; az egyenlőség elve kimondatása után, a birodalomban a főország, s a mi itt fog történni, ide kell a többi részeknek is gravitálni.

Míndezekhez még azon komoly észrevétel is járul, hogy a' dolgok illetén kifejlődése is csak akkorra szól, ha semmi újabb catastropha közbe nem jó's halad minden a maga útján. De naponként új hírek érkeznek. Hogy a bajor király lemondott. A porosz Frídrík Vilmos halomba löveti hivségéről hires népét. Hogy ezen király a néptől csak azon feltétel alatt kapott kegyelmet, ha kitüzi a német egység lobogóját. Mit várhatunk mindent.

Egész Europa fegyverkezik, a francia republica világitó torony, fényességét szét veti Europa minden részeibe. A nép a hoszu béke után sokat tanult, sok eszmével tisztába jött magával.

Azután mért tagadjuk, mért csináljunk magunknak illúsiókat itt nálunk, helyben is jelentkeznek symtomák, melyek arra mutatnak, hogy van egy erős és ifju párt, melly midőn kívánatait itt ott kinyilatkoztatta az utolsó szót még nem mondta ki!

Kívánatunk: mutasson a ministerium erőt és határozottságot; alakuljon meg, más combinatió, ugyis lehetellen. Pest a dolgok mostani helyzetében is inponál a magát incompetensnek nyilatkoztatott országgyűlésnek. Ha retograd irányban merne ott valaki zászlót kitüzni, hatás ellenhatást szülvén, itt Pesten a marczius 15-ki mozgalom programja, abban a pillanatban néhány ponttal még megtoldatnék.

Központi választmányi gyűlés reggeli 1/2 10-kor.

Nyári Pál a fáklyászene alkalmakor nyilvánított határozatához híven — ma is újra kinyilatkoztatja, miszerént ő, a reáruházott belügyi osztály chef-hivatalát el nem vállalja, ő küzdők sorában marad, velök kíván a tört uton tovább haladni! — — —

E választmány fennállásának szükségessége, fontossága a posonyi gyűlés irányában perczről peczre növekedvén, kell, hogy azok kik élén állanak, függetlenül álljanak ott. E választmánynak nem egyedüli hivatása többé a csend és rendnek fönntartása, szélesebb basist a körülmények adtak nekie, hatalommal ruházta föl a nép, melly magát benne képviseli.

A gyűlésben Szemere Bertalan is jelenlétén — Nyári Pál által választmányi tagul ajánlatott; örömmel elfogadtaték.

Ezzel a választmány a tegnapi lapban érintett nemzet-örségi imatünnepély színhelyére indult.

A szertartás végeztével 11 órákor.

Megyei választmányi gyűlés — Nyári Pál elnökle
alatt. —

Fölvastatott a miniszerelnök az alispánokhoz intézett körlevele, mellybeu a legközelebbi teendők iránt utasítási pontok foglaltatnak leginkább a rend fenntartása, s a nemzetiörtség felállítása tárgyában mindezen; pontok nagy részint olly dolgokat rendelnek el, mellyeket már nagy részben magunk elintéztünk. Végül e körlevél fölhívja az illető alispánokat, hogy a megyékben elhelyezett katonaságról, mind a miniszerelnöknek, mind a helytartótanácsnak (mi gondja lehet erre a helytartótanácsnak?) kimerítő tudósítást adjanak.

További tárgy:

Jelentés tétetett, miszerint O-Buda mezőváros — éjjelenként őrzésre kirendelt keresztény és izraelita nemzetőr csapatjai közt a miatt némi összeütközések történtek, hogy az izraeliták katonai assistentiát is vesznek magok mellé, — elhatározatott: miként a nemzetörtségbe mindez ideig császári katona belé nem vegyithetvén, ha az izraeliták ezek nélkül szolgálatot tenni nem akarnak, a patruillirozástól fölmentetnek, s kiki közülök saját háza körében teendő őrszolgálatra utasítatik.

Ennekutána:

Nyári Pál aggályát nem titkolhatván, kimondja, miszerint ő és többen akként értesültek, hogy a pozsonyi országgyűlés a választási törvényekben a nemességet jogi pensióba kívánja helyeztetni, teljes fizetéssel, azaz fejenkénti voksátul élte fogytáig nem kívánja megfosztani, (tán még jobb lenne csak a rókatorkosmente végképeni elkopásáig) ha ezzel a rendnek fenntartása czéloztatik, igen rossz tactica, mert előrelátható, hogy a pensio az egyenlőség elve ellen kilévén mondva, a legtöbb összeütközéseket idézné elő. A törvény akkor jó, ha mennél többnek érdekében hozatik, — már pedig ezen 40,000nyi kis castnak melly a néptengerében igen elenyészik, kizárólagos előnyére dolgozni — ez még a régi kortesszámítás.

Perczel: Az alsótáblán jelenleg vegyes conferentiák vannak, a pártok léte megszűnt, e miatt sok rossz történik a törvények alkotásában. A nemességnek éltéfogytáig választási jogot akarnak hagyni, a rázkodtatások elkerülése végett, s mi lesz, mi az első irritatiót, s a vérengzést előidézendi? ezen mumiaként bebalzsamozott jog, mert a nemesség a nép ellenében fogja ezt a legelső alkalommal fölhasználni, s így egymás ellen élethalálra két casta fog szüntelen a választásoknál küzdeni.

Petőfi. Fölkívánja Pozsonba üzentetni: a' tizparancsolatnak valamelly pontját ezen módosítással hirdessék ki: Tiszteljed a jogegyenlőséget, hogy hosszú életü lehess e földön. —

— Farkas János. A választási törvénynek kell leginkább az egyenlőség elvét kivíni, 's ennek legkönnyebb eszköze, ha a' választás a' lehető legkisebb census által általános alapra helyeztetik. Ha a nemzeti gyűlés nem jó választási alapon leend, úgy előrelátható, hogy bizonynyal csak retrograd lépések tétethetnek általa. A' nemzetiségi qualificatiót sem kell boly-

gatni, mert nem a nyelvrokonság, hanem a szabadság napjábani közélvezet fűzi össze a nemzetet, s biztosítja a' rendet.

Hallom Posonyban az europai legjobb választási törvényeket akként akarják kidolgozni, hogy a fél-telek már qualificál, ez szép kiterjesztés leendene, így egész helységeken egy választó sem lesz, p. o.: Szelény, Fajs, Bática, Vasvármegyében igen sok stb. stb.

Patay — is oda nyilatkozik, hogy nagyobb zavart szántsándékosan sem lehetne eszközölni, mint a millyet ezen rothadásig föntartott praerogativák fognak előidézni. A forradalom a szabadság, egyenlőség, testvériség jelszavával nyerte meg a sympathiát, nem kell egyéb a vészes napokra minthogy a szabadság ihletének csókja Judás-cökká változzék e nép ajakán.

Vasváry: A szabadság napja süssön mindenkire egyiránt, — nem kell hinni, hogy az csak az aristocrazia lovagvárait, a hegycsúcsokat aranyozza be, a völgybe is leszáll egyiránt forró sugárral, ha félig alakulunk a nemzetben megint nem lesz egyetértés. Csak nem akarunk hátrább állani az 1790-ki Batthyányinál, ki lángajakkal küzdött mellette, hogy a népnek jogai megadattassanak, minek hát az a captatio benevolentiae az a jogi pensio.

Mióta a' Ferdinándok uralkodtak a' külön nemzetiségeket mindig mesterséges választófalul használták, — Mart. 15-kén megszűnt a nemzetiségi féltékenység, a testvériség zászlója alatt forróbban ölelkezhetünk.

A választási jogot ki akarom terjeszteni, de nehogy a proletáriusok előzöjjenek, én is az europaszerte divatszzerű census mellett vagyok, csakhogy az 200 és 500 frankos ne legyen, mert úgy a' népfépviselet csak papiroson lesz, mint Lajos Fülöp alatt volt.

A nemesség bucsuzzék el testvérietlenül birt előnyétől — jobb ha beleolvad a nép életébe, ott új erőt nyerend, anélkül is önmagában fogna elveszni, ha cast-érdekek nincsenek, minek a cast-különbség.

Jókay: a proletáriusnak nagyobb fontosságot tulajdonít, ő a kor, és állandó lakás qualificatióját elégnék tartja.

Irányi úgy vélekszik miután a legközelebbi nemzetgyűlés constituante lesz, ő a suffrage az univtersellet kívánja behozni, azért a nemzetgyűlésre fejenkénti szavazatot óhajtana.

Az új ministerium iránti bizalmat erősíteni törekvése, de azért elveiről sem lemondani, sem tágítani nem fog, Pest bírja sympathiáját a provinciáknak — ha kell Marmaros utólsó faluja is hozzá csatlakozik, azért Mart. 15-két respectálni kell.

Perczel: A ministeriumnak olly nyilvánításokat nem szabad szemébe lökni, mitől visszariadjon, mert ha lép vagy megbukik, még mi radicalok (?) nem leszünk ám miniszernek, nevetségessé ne együk magunkat. (Valjon?)

A vitatkozás azok részéről, kik a' marc. 15ki küzdők sorában voltak, kellő higgadtsággal tovább folyt.

Némellyek a kor s lakási qualificatiót, mások 100 p. ft. értékét, — ismét mások a nemzetörséget ajánlván —

batározattá lön Nyári indítványára, mikint tudassuk a' posonyi gyűléssel, milly szempontból fogjuk mi föl a magyarországi állapotot e tekintetben, s most egyelőre részletezés nélkül a lehető legszélesb basisra utasítsuk őket. E sürgőnyel Degrée Alajos rögtön Posony felé indított.

Meg vagyunk győződve, hogy azon néhány százezer nemes képviselőinek a' milliók izenete imponálni fog.

Ma a nemzeti casinóban: egy olaszországi levél olvastatott fel, melly szerint az austriai Olaszország teljes revolútióban van. A respublica ki van kiáltva, a hadsereg a tiroli határok felé üzetik.

A magyar katonaság sok helyen nem lőtt a népre!

Statustani anecdotta. Egy vendéglőben hova a marcius 15 ifjuságnak egy része ebédre szokott járni, egy táblabíró is bevetődve bámulva hallgatta azon forradalmi stylust, a mellyben az egész conversatio folyt. A gonosz példa beférkezett a táblabíró szívébe is, és e következő revolutionalis ohajtást bocsátá ki felségsértő ajkain. Bizony polgártársak, magam is azt hiszem, legjobb volna ő felsége beleegyezésével itt Pesten a respublicát kikiáltani, aztán István herceget királyá koronázni.

Posonyból írják.

A fő rendek teremében a retrograd-párt constitualni látszik magát. A ministerium itt minden pillanatban kevesebbségben maradhat. Ön nem fog hinni szavaimnak mig csak a törvényjavaslatok, mellyekben a tábla a rendektől lényegesen eltérőleg határozott Pestre le nem küldetnek.

Mind a mellett nagyon meglátszik e táblán, hogy halálát érezi. A tagok egyenként ugyan erősen hisznek még jövőjökben, de a ki rájok néz, rajtuk a halál sejtelmét észreveheti.

Ma a nemzet örségi törvényjavaslat volt vita alatt. A főrendek a paragraphusokban con amore olly dulakodást tettek, mint ama régi jó időkben, midőn a tárgyak negyvenedik válasz izenet után, a jövő országgyűlésre halasztattak.

Az ülések igen unalmasok, semmi lelkesedés, mintha azt hinnék az illetők, hogy mindezekből, ugy sem lesz semmi. Hogy a miken most dolgoznak, az egy pár nap mulva olly semmiségnek fog tekintetni, mint a millyen szánandó alakban tünnek ma fel az országgyűlés novemberi és decemberi tárgyalásai.

A ministerium még nincs megerősítve: csakugyan arra munkálnak egy bizonyos helyen, hogy a financia, és a hadügy vezérlete Bécsben maradjon.

Ha béke utján nyerünk valamit, akkor mindent a Nádornak köszönhetünk. Azt mondják a Nádor napjában háromszor is fenyegetőzik lemondással. Szeretném tudni önök is azon véleményben vannak, mint mi itt Posonyban. Mi azt hisszük, hogy a Nádor lemondása kiszámíthatlan catastropha volna. Mi nem vagyunk ugyan tisztában azokkal, mik Pesten történnek de az sem volna itt váratlan ha a mondott esetben, a pesti középonti választmány magát nagyobb szerű hatáskörrel is jónak látná felruházni.

Bécsben csendesség van. A ministerium egészen a régi. Senki sem tudja mi lesz belőlünk. Az olaszországi újabb események után a birodalmi parlament eszméje el van ejtve.

Ma délután 5 óra után a museum udvarában ismét nagy szerű népgyűlés tartatatik. A nép fegyvert fog követelni. A rend fentartása a kiállított örsereg erényességére van bízva. Többet nem irhatunk lapunk sajtó alá meggyen.

Megjelenik e lap

minden nap este.

Előfizetés egy hóra a két fővárosban házhozhordással boríték nélkül 1 ft. pp.
Kapható e lap Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete.)

EGYES SZÁM ÁRA 3 KR. PP.

A kik e lapot eladás végett széthordani akarják az iránt a kiadóval egyezkedhetnek.